

2.1.2 Varianta 1 – Prohlášení vybraných památkově chráněných území za památkové rezervace

Neustále se rozšiřující poznání historických sídel, ale také kulturní krajiny v České republice umožňuje porovnávání těchto hodnot s již prohlášeným souborem památkových rezervací. Vydání předmětného nařízení vlády tak umožní představit soubor památkových rezervací, který se postupně stává skutečným výběrem nejvýznamnějších památkově chráněných území představujících široké spektrum kulturního dědictví České republiky. Prohlašovaný soubor památkových rezervací byl vybrán z podnětů podaných Národním památkovým ústavem, krajskými úřady a dalšími odborníky v památkové péči tak, aby naplňoval koncepci tohoto nařízení vlády stanovenou Ministerstvem kultury. Takto vybraná památkově chráněná území byla opět hodnocena, byla posuzována jejich autenticita a výjimečná hodnota ve vztahu ke kulturní krajině České republiky obdobného typu. Výsledkem je soubor navrhovaných lázeňských měst s lázeňskou kulturní krajinou k prohlášení za památkové rezervace.

2.1.3 Varianta 2 – Prohlášení vybraných památkově chráněných území za památkové zóny

Zvažováno bylo také prohlášení dotčených území za památkové zóny, resp. jejich rozšíření. Tato možnost se nabízí v případě měst Karlovy Vary a Mariánské Lázně, kde by došlo k prohlášení navazujícího území za památkové zóny, což je stejná kategorie památkové ochrany. Po posouzení nebyla tato varianta vybrána, protože na území tzv. lázeňského trojúhelníku došlo již nařízením vlády č. 443/1992 Sb. k prohlášení území historického jádra města Františkovy Lázně za památkovou rezervaci. Tím by však území lázeňské kulturní krajiny měst Karlovy Vary a Mariánské Lázně, které má obdobnou výjimečnou hodnotu, nebylo prohlášeno za památkovou rezervaci stejně jako v případě Františkových Lázní.

2.1.4 Varianta 3 – Vymezení ochranného pásma v případě již vyhlášených památkově chráněných území

Posouzena byla také možnost vymezení ochranné pásma v případě památkové rezervace a památkových zón. Jde-li o ochranu památkové rezervace nebo památkové zóny nebo jejich prostředí, je možné v souladu s § 17 památkového zákona vymezení jejich ochranné pásma. Ochranné pásmo však neslouží k ochraně vnitřního území, ale jedná se o ochranu předmětu ochrany, takže s touto variantou nebylo dále uvažováno.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Město	Plocha/ha MPZ/MPR	Plocha/ha navrhované MPR	počet KP v území MPR/MPZ	Předpokl. nárůst KP	počet NKP	průměrný počet ZS /rok	Předpokl. nárůst ZS
Františkovy Lázně	97	367	107	5	0	56	20%
Karlovy Vary	232	1 123	119	10	3	296	20%
Mariánské Lázně	176	2 423	56	3	1	115	20%

Františkovy Lázně

Zde je nutno vzít v úvahu, že vybraná část území Františkových Lázní byla nařízením vlády č. 443/1992 Sb., o prohlášení území historického jádra města Františkovy Lázně a území pevnosti Terezín za památkové rezervace, prohlášena za památkovou rezervaci. V území, o které se navrhuje rozšíření památkové rezervace, se jedná o nárůst cca 80 objektů, z toho o 5 kulturních památek, což odpovídá cca 20 % z celkového počtu budov v území již prohlášeném za památkovou rezervaci. Vhodných k prohlášení za kulturní památku je 8 objektů. Na zástavbu Františkových Lázní navazuje lázeňská kulturní krajina. Území, které se navrhuje k prohlášení za památkovou rezervaci a které se týká zejména lázeňských parků a lesů, je územím stabilizovaným, v dobrém stavebně technickém stavu, nepředpokládá se výrazné navýšení požadavků na vydávání závazných stanovisek.

Karlovy Vary

V případě Karlových Varů byla již vybraná část území prohlášena za památkovou zónu, a to vyhláškou Ministerstva kultury č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny. V území, o které se navrhuje rozšíření již památkově chráněného území, se jedná o nárůst 10 kulturních památek, které s ostatními objekty v navrhovaném rozšíření památkově chráněného území tvoří méně než 20 % z celkového počtu objektů v již prohlášené památkové zóně. Vhodných k prohlášení za kulturní památku je 13 objektů. Na již prohlášenou památkovou zónu navazuje lázeňská kulturní krajina. Území navrhované k prohlášení za památkovou rezervaci je celkově stabilizované a dobrém stavebně technickém stavu, navýšení požadavků na vydávání závazných stanovisek se předpokládá v minimálním rozsahu.

Mariánské Lázně

V případě Mariánských Lázní byla vybraná část území rovněž již prohlášena za památkovou zónu, a to také vyhláškou Ministerstva kultury č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny. Území lázeňské kulturní krajiny, které se navrhuje k prohlášení za památkovou rezervaci, je poměrně rozsáhlé. Jde však o území zejména lázeňských parků a lesů, ve kterém jsou situovány 3 kulturní památky, dojde pouze k mírnému nárůstu požadavků na vydávání závazných stanovisek. Území je stabilizované a v dobrém stavebně technickém stavu.

3.1 Identifikace nákladů a přínosů variant

Varianta 0

Varianta 0 nepředpokládá žádné náklady, ale ani přínosy. Využitím této varianty by současný soubor památkových rezervací nezohledňoval nově získané poznatky o kulturním dědictví České republiky a současně by tento stav neodpovídal ustanovení § 5 odst. 1 památkového zákona.

Varianta 1

Tato varianta je spojena se vznikem jednorázových nákladů na prohlášení památkových rezervací. Dále budou vznikat administrativní náklady na vydávání závazných stanovisek. Náklady budou vznikat u orgánů státní správy i u vlastníků nemovitostí. Vlastníkům (správcům, uživatelům) nemovitostí, které se nachází na území, o které se rozšiřuje památková ochrana, vzniknou oproti stávajícímu stavu povinnosti a s tím spojené náklady

vyplývající ze zavedení regulace podle památkového zákona, především ve vztahu k povinnosti žádat o závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona. Protože se však jedná proti současnému stavu zejména o rozšíření území o lázeňskou kulturní krajinu s vyhlídkovými místy, odpočívadly a další drobnou architekturou (lázeňské parky a lesy), které je stabilizované, bude nárůst požadavků zanedbatelný.

Náklady v důsledku promarněných příležitostí vzniknou pouze vlastníkům v území nově prohlášeném za památkové rezervace.

Varianta 2

Tato varianta je stejně jako předchozí spojena se vznikem jednorázových nákladů na prohlášení památkových zón a se vznikem administrativních nákladů na vydávání závazných stanovisek. Náklady budou vznikat u orgánů státní správy i u vlastníků nemovitostí. Vlastníkům (správcům, uživatelům) nemovitostí, které se nachází na území, o které se rozšiřuje památková ochrana, vzniknou oproti stávajícímu stavu povinnosti a s tím spojené náklady vyplývající ze zavedení regulace podle památkového zákona, především ve vztahu k povinnosti žádat o závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona. Protože se však jedná o území stabilizované, bude nárůst požadavků zanedbatelný. Náklady v důsledku promarněných příležitostí vzniknou pouze vlastníkům v území nově prohlášeném za památkové zóny.

Využitím této varianty by současný soubor sice částečně zohledňoval nově získané poznatky o kulturním dědictví České republiky, ale současně by tento stav neodpovídal ustanovení § 5 odst. 1 památkového zákona.

Varianta 3

Tato varianta je spojena se vznikem jednorázových nákladů na vymezení ochranných pásem památkově chráněných území a se vznikem administrativních nákladů na vydávání závazných stanovisek. Náklady budou vznikat u orgánů státní správy i u vlastníků nemovitostí. Vlastníkům (správcům, uživatelům) nemovitostí, které se budou nacházet v ochranném pásmu, vzniknou oproti stávajícímu stavu povinnosti a s tím spojené náklady vyplývající ze zavedení regulace podle památkového zákona, především ve vztahu k povinnosti žádat o závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkový zákona. Protože se však jedná o území stabilizované, bude nárůst požadavků zanedbatelný.

Protože ochranné pásmo však neslouží k ochraně vnitřního území, ale jedná se o ochranu předmětu ochrany, využitím této varianty by současný soubor památkově chráněných území nezohledňoval nově získané poznatky o kulturním dědictví České republiky a současně by tento stav neodpovídal ustanovení § 5 odst. 1 památkového zákona.

3.2 Náklady

S prohlášením měst s lázeňskou kulturní krajinou za památkové rezervace jsou spojeny tyto náklady:

- náklady spojené s vydáváním závazných stanovisek pro kulturní památky a ostatní nemovitosti v území, o které bylo rozšířeno památkově chráněné území,
- náklady spojené s rozhodováním o opravných prostředcích proti rozhodnutím obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (krajské úřady).

Františkovy Lázně

- Náklady na straně státní správy (přenesený výkon)- vydání závazného stanoviska			
<i>Druh úkonu</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Zpracování žádosti o vydání závazného stanoviska	261,58	1,00	261,58
Žádost o písemné vyjádření NPÚ	261,58	1,00	261,58
Posouzení podkladů	261,58	5,00	1 307,88
Vyjádření se k podkladům	261,58	1,00	261,58
Vydání stanoviska	261,58	4,00	1 046,30
Doručení stanoviska	261,58	0,50	130,79
Dodatečné náklady - Vyjádření znalce, využití databází správních úřadů, hmotné náklady			653,94
Náklady celkem na vydání 1 závazného stanoviska			3 923,65
Počet stanovisek			11,20
Náklady celkem			43 944,88

- Náklady majitelů nemovitostí - vydání závazného stanoviska			
<i>Činnost</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Shromáždění relevantních podkladů	287,73	6	1 726,40
Žádost o vydání závazného stanoviska	287,73	1	287,73
Doplnění podkladů na žádost úřadu	287,73	3	863,20
Dodatečné náklady			575,47
Celkem na 1 majitele na vydání 1 závazného stanoviska			3 452,80
Počet stanovisek			11,20
Náklady celkem			38 671,36

Karlovy Vary

- Náklady na straně státní správy (přenesený výkon) - vydání závazného stanoviska			
<i>Druh úkonu</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Zpracování žádosti o vydání závazného stanoviska	261,58	1,00	261,58
Žádost o písemné vyjádření NPÚ	261,58	1,00	261,58
Posouzení podkladů	261,58	5,00	1 307,88
Vyjádření se k podkladům	261,58	1,00	261,58
Vydání stanoviska	261,58	4,00	1 046,30
Doručení stanoviska	261,58	0,50	130,79
Dodatečné náklady - Vyjádření znalce, využití databází správních úřadů, hmotné náklady			653,94
Náklady celkem na vydání 1 závazného stanoviska			3 923,65
Počet stanovisek			59,20
Náklady celkem			232 280,08

- Náklady majitelů nemovitostí - vydání závazného stanoviska			
<i>Činnost</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Shromáždění relevantních podkladů	287,73	6	1 726,40
Žádost o vydání závazného stanoviska	287,73	1	287,73
Doplnění podkladů na žádost úřadu	287,73	3	863,20
Dodatečné náklady			575,47
Celkem na 1 majitele na vydání 1 závazného stanoviska			3 452,80
Počet stanovisek			59,20
Náklady celkem			204 405,76

Mariánské Lázně

- Náklady na straně Samosprávy - vydání závazného stanoviska			
<i>Druh úkonu</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Zpracování žádosti o vydání závazného stanoviska	261,58	1,00	261,58
Žádost o písemné vyjádření NPÚ	261,58	1,00	261,58
Posouzení podkladů	261,58	5,00	1 307,88
Vyjádření se k podkladům	261,58	1,00	261,58
Vydání stanoviska	261,58	4,00	1 046,30
Doručení stanoviska	261,58	0,50	130,79
Dodatečné náklady - Vyjádření znalce, využití databází správních úřadů, hmotné náklady			653,94
Náklady celkem na vydání 1 závazného stanoviska			3 923,65
Počet stanovisek			23
Náklady celkem			45 121,97

- Náklady majitelů nemovitostí - vydání závazného stanoviska			
<i>Činnost</i>	<i>Kč/hod</i>	<i>Počet hodin</i>	<i>Celkové náklady na činnost (Kč)</i>
Shromáždění relevantních podkladů	287,73	6	1 726,40
Žádost o vydání závazného stanoviska	287,73	1	287,73
Doplnění podkladů na žádost úřadu	287,73	3	863,20
Dodatečné náklady			575,47
Celkem na 1 majitele na vydání 1 závazného stanoviska			3 452,80
Počet stanovisek			11,50
Náklady celkem			39 707,20

Hodnocení ekonomických dopadů bylo zpracováno s využitím modelu vypracovaného společností EEIP, a.s.

3.3 Přínosy

- vytvoření optimálních podmínek pro zachování prostředí památkové rezervace
- vytvoření podmínek pro zachování památkových hodnot jednotlivých nemovitostí
- právní opora k prosazení zájmů památkové péče
- možnost uplatnění vnučovacích prostředků k prosazení regulace
- pozitivní vliv na rozvoj turistického ruchu

Výše uvedené přínosy jsou nevyčíslitelné.

Zajištění dlouhodobé koncepce ochrany památkových rezervací a památkových zón - dva posledně zmiňované přínosy jsou otázkou veřejného zájmu občanů České republiky na zachování a ochraně památkového fondu, který se přímo vyčíslit nedá. Jednoznačný zájem veřejnosti se však projevuje v rostoucí návštěvnosti muzeí, galerií a jiných památkových objektů. Doplněním souboru památkových rezervací se tak získává ucelený přehled o významu našeho kulturního dědictví nejen u nás, ale i v evropských souvislostech.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Investice do uchování a zhodnocení kulturního dědictví mají především příznivý vliv na udržení jedinečného historického prostředí, které je svým významem nenahraditelné a neocenitelné. Současně znamenají i zvýšení zájmu o tyto kulturní památky a památková území a tím i navýšení příjmů z cestovního ruchu v dané oblasti. Předpokládá se pouze mírný nárůst agendy na úseku státní památkové péče a pro odbornou organizaci státní památkové péče bez zvýšených nároků na příspěvek na výkon státní správy na úseku památkové péče, nepředpokládají se však nároky na státní rozpočet, pokud se týká poskytování příspěvků na obnovu kulturních památek.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Doporučuje se přijmout variantu 1 z důvodu popsaných přínosů. Nejsou předpokládány žádné zvýšené požadavky na státní rozpočet nebo veřejné rozpočty. Dopady na podnikatelské prostředí jsou z pohledu zvýšení atraktivity (zejména lázeňské a turistické) daných lokalit převážně přínosné, rovněž lze předpokládat pozitivní vliv na životní prostředí. Nepředpokládají se ani sociální dopady, ani negativní dopady na rovnost mužů a žen.

Přijetí nulové varianty by znamenalo, že nebudou zohledněny nejnovější vědecké poznatky a soubor památkových rezervací nebude doplněn o další hodnotná území, která významným způsobem reprezentují mimořádnou kvalitu a šíří našeho kulturního dědictví v kontextu urbánních hodnot architektonických celků ve spojení s kulturní krajinou s léčivými zdroji.

5. Implementace doporučené varianty a vnučování

Návrh nařízení vlády nepředpokládá zavedení žádných nových nástrojů k jeho uplatňování nebo vnučování. Tyto jsou již obsaženy v příslušných ustanoveních památkového zákona. Jak již bylo několikrát zmíněno, smyslem nařízení vlády o prohlášení památkových rezervací lázeňských měst je především nový pohled na památkovou hodnotu vybraných území. Lze předpokládat, že jeho naplňování ze strany státní správy nebude činit žádné potíže, neboť je standardní činností orgánů státní památkové péče.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti bude prováděn na základě sledování a pravidelného vyhodnocování podkladů z kontrol prováděných v rámci dozorové činnosti běžnými metodami správní kontroly a dozoru prováděné zejména obecními úřady obcí s rozšířenou působností a krajským úřadem.

7. Konzultace a zdroje dat

Na zkoumání významu památkově chráněných území, míry koncentrace památkových hodnot zejména hodnot urbanistických a architektonických se podílejí odborníci mnoha profesí. Nové vědecké informace o těchto územích přibývají s jejich průzkumem, hodnotí se typy památkových rezervací a památkových zón, které byly dosud poněkud opomíjeny a teprve v současné době se stávají středem zájmu. Problematika byla konzultována s Karlovarským krajem, dotčenými městy, a Národním památkovým ústavem, který zpracoval podkladové materiály. Podkladem byly i veřejně přístupné údaje z katastru nemovitostí.

Zdroje dat:

Kuča K., 1998: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, 2. a 3. díl

Kuča K., Kučová V., 2000: Principy památkového urbanismu

Kuča K., Zeman L., 2006: Památky Karlovarského kraje, Koncepce památkové péče v Karlovarském kraji

Zeman L., Kuča K., Kučová V., 2008: Západočeský lázeňský trojúhelník, Západočeské lázně vybrané k nominaci na zápis do Seznamu světového dědictví UNESCO,

Zeman L., 2008: Západočeský lázeňský trojúhelník II, Západočeské lázně v kontextu evropského lázeňského dědictví

Ústřední seznam kulturních památek České republiky

8. Kontakty na zpracovatele RIA

Ing. arch. Hana Šnajdrová, odbor památkové péče, tel. 257 085 419, e-mail: hana.snajdrova@mkcr.cz – odpovědná za věcnou problematiku

JUDr. Renata Pešková, odbor legislativně právní, tel. 257 085 293, e-mail: renata.peskova@mkcr.cz – odpovědná za legislativní úpravy textu